

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

21. december 2020

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 100 (Alm. del) af 18. december 2020

Spørgsmål

Vil ministeren oversende talepapir fra samråd den 18. december 2020 om Økonomisk Redegørelse, jf. FIU alm. del - samrådsspørgsmål G.

Svar

Nedenfor fremgår talepapiret fra samrådet om Økonomisk Redegørelse. Det bemærkes, at det talte ord gælder.

- Tak for ordet.
- I dag står vi i anden bølge af corona både i Danmark og landene omkring os. Det er den mest kritiske situation, vi har været i, siden krisen ramte os i marts.
- Det sætter nye bremseklodser på økonomien herhjemme og på aktiviteten på en række af vores vigtigste eksportmarkeder.
- Prognosen i december-udgaven af Økonomisk Redegørelse er udarbejdet, før anden bølge af corona-pandemien gik ind i den seneste meget alvorlige fase. Derfor afspejler skønnene i prognosen ikke konsekvenserne af den allersene-
ste udvikling.
- Der er samtidig stor usikkerhed knyttet til den forventede fremgang, som vil afhænge af pandemiens videre forløb, herunder ikke mindst hvor hurtigt en vaccine kan udrulles.
- Med de forbehold viser prognosen en vækst i BNP på 2,8 pct. næste år og 3,1 pct. i 2022. Det sker efter et fald på 3,8 pct. i år.
- I forhold til den seneste prognose fra august forventer vi nu et mindre fald i BNP i år – til trods for, at vi er inde i anden bølge. Opjusteringen skyldes den betydelige genopretning, som vi så, indtil anden bølge ramte.

- Men fornyet smitte hen over efteråret og den alvorlige stigning på de seneste lægger en dæmper på genopretningen fremadrettet. Omvendt har de mange tiltag, vi har sat i søen i forbindelse med finansloven for 2021 og aftalen om en grøn skattereform en positiv virkning på aktiviteten.
- Det er på den baggrund, at vi har nedjusteret vækstskønnet for næste år.
- Det betyder, at vi skal ind i 2022, før BNP vil overstige niveauet fra før krisen, og dansk økonomi vil være tilbage i en mere normal konjunktursituation.

[Status for økonomien lige nu]

- Jeg vil gerne knytte et par ord til udviklingen i den forløbne del af året, og hvor vi står lige nu.
- I foråret, da coronakrisen rasede allermest, oplevede vi et historisk stort dyk i dansk økonomi. Aktiviteten faldt med hele 8,6 pct. i første halvår.
- I løbet af sommeren og det tidlige efterår, hvor coronasmitten var lav, blev tilbagegang afløst af fornyet fremgang. Vi så en betydelig genopretning med en vækst på hele 4,9 pct. i 3. kvartal.
- Men anden bølge af coronapandemien har ført til ny usikkerhed, og genopretningen har i de seneste måneder tabt fart.
- Den forværrede smitteudvikling er sket parallelt i mange lande. Vi har desværre også set, at dødstallet som følge af covid-19 er steget markant. Vi har også haft stigende smitte herhjemme, men heldigvis ikke i helt samme omfang som i andre lande.
- Generelt har landene reageret ved at skærpe tiltag og anbefalinger, der skal dæmpe smitteudviklingen.
- Også i Danmark har det desværre været nødvendigt at sætte ind med nye tiltag, så vi fortsat kan holde smitteudviklingen under kontrol og passe på de mest sårbare og vores sundhedsvæsen.
- Samtidig ser vi også, at smitteudviklingen fører til ændringer i adfærd, sådan at forbrugere i en vis grad holder sig væk fra fx detailhandelsbutikker og forlystelser.
- Det har konsekvenser for den økonomiske aktivitet, og sammen med de nye tiltag har vi derfor også genindført lønkompensationsordningen.

- Vi så hen over foråret og sommeren, at kompensationsordninger og økonomisk-politiske tiltag var ganske afgørende for, at økonomien hurtigt kunne rette sig igen.
- Faktisk gik det forholdsvis hurtigt, og allerede i sommer var danske husholdningers forbrug målt ved korttransaktioner tilbage på niveau med året forinden.
- Arbejdsmarkedet kom også stærkt igen, og i 3. kvartal var to tredjedele af de job, som blev tabt i foråret, genvundet.
- Det giver håb for, at genopretningen igen kan tage fart, når vi kommer ind i næste år.

[Hvad skal drive genopretningen?]

- Så hvad skal understøtte, at der kommer gang i hjulene igen, når vi har fået bugt med smitten?
- Det er blandt andet husholdningerne, der skal drive efterspørgslen.
- Vi har set, at forbrugerne har bevaret købelysten i år, og forbruget fik et ekstra boost i efteråret, hvor mange valgte at få udbetalt tre ugers indefrosne feriepenge.
- Næste år er der mulighed for at få de sidste to uger udbetalt, og der kommer også en udvidet boligjobordning og andre stimuli-tiltag, der vil hjælpe den økonomiske udvikling på vej.
- Samtidig holder lønkompensationsordningen hånden under familiernes indkomster, mens restriktionerne for at dæmpe smitten står på.
- Også på boligmarkedet kan vi se, at husholdningerne har bevaret modet. Normalt er det ét de steder, hvor vi ville se stor tilbageholdenhed, hvis der ikke var tiltro til den økonomiske udvikling.
- Men boligpriserne er tværtimod steget i år. Og vi venter, at de vil fortsætte med at stige i de kommende to år.
- Når vi retter blikket mod udlandet, må vi konstatere, at mange lande er blevet hårdere ramt end Danmark.
- Det påvirker danske virksomheders eksportmuligheder, og det er vores forventning, at eksporten kun langsomt vil komme op i fart igen.

- Med eksportpakken har vi imødekommet konkrete ønsker fra eksporterhvervene, så eksportvirksomhederne hjælpes bedst muligt ud på den anden side af coronakrisen.
- En del af midlerne udmøntes til at styrke rammerne for life science-industrien og til at understøtte grønne eksportinitiativer, der kan udbrede grønne, danske løsninger til resten af verden. Det kan både at styrke den grønne eksport og bidrage til den internationale grønne omstilling.
- Udsigterne for udlandet har stor betydning for virksomhedernes investeringer. For at understøtte investeringerne indfører vi et nyt investeringsvindue. Det giver virksomhederne et ekstra fradrag, når de vil forny produktionsapparatet, fx i en grøn retning.
- Samlet set er det vores vurdering, at investeringerne gradvist vil komme op i fart frem mod 2022.

Udsigterne for arbejdsmarkedet

- Med den fornyede fremgang i økonomien forventer vi også en fornyet bedring på arbejdsmarkedet, når vi kommer et stykke ind i 2021.
- Vi skønner, at beskæftigelsen vil stige med 15.000 personer i 2021 og yderligere 26.000 personer i 2022. Det betyder, at beskæftigelsen i 2022 vil overstige det tidligere rekordniveau før coronakrisen.
- Stigningen i beskæftigelsen sker efter et skønnet fald i år på 23.000 personer. Det er et mere begrænset fald, end vi forventede i august. Og også meget mere begrænset end det fald, som vi så under finanskrisen, hvor beskæftigelsen faldt to år i træk – samlet set med mere end 150.000 job.
- Den trods alt forholdsvis gode udvikling på arbejdsmarkedet er et vidnesbyrd om, at de mange og ekstraordinære tiltag, som vi har sat i søen i fællesskab med Folketingets partier og arbejdsmarkedets parter, har været den rette medicin.

[Fortsat stor usikkerhed]

- Der er selvsagt fortsat stor usikkerhed knyttet til den forventede fremgang. Den kommende økonomiske udvikling afhænger af pandemiens videre forløb.
- Så selvom der er lys for enden af tunnelen, er vi ikke ude af den endnu.
- Vi står over for en svær periode de næste uger og måneder.

- Men samtidig er der begrundet håb om, at de næste år bliver bedre, både sundhedsmæssigt og samfundsøkonomisk. Ikke mindst fordi vi nu er kommet tættere på udrulningen af vacciner.

Offentlige finanser og finanspolitik

- Lad mig nu vende mig mod finanspolitikken og udsigten for de offentlige finanser.
- De nye skøn for de offentlige finanser afspejler dels det opdaterede konjunkturgrundlag, finanslovsaftalen for 2021 og de øvrige aftaler om en grøn genstart af Danmark og dels nye oplysninger i øvrigt siden sidste status i august.
- Siden coronakrisens indtræden er der gennemført en meget ekspansiv finanspolitik med både hjælpepakker og stimulerende tiltag, der samlet bidrager markant til at holde hånden under den økonomiske aktivitet i 2020 og til genopretningen i både 2021 og 2022.
- Med de allerede gennemførte tiltag og de mange nye tiltag skønnes den tilrettelagte finanspolitik samlet set at understøtte beskæftigelsen med ca. 55.000 personer næste år. Og godt 14.000 heraf kommer fra nye jobs fra efterårets aftaler om finansloven og grønt genopretning.
- Samtidig bidrager en lang række af de aftalte tiltag til at fremme den grønne omstilling. Samlet set indebærer finansloven for 2021 og tilhørende aftaler, at drivhusgasudledningen reduceres med 2,8 mio. ton i 2030.
- Det bringer Danmark et stort skridt tættere på målsætningen om at reducere drivhusgasserne med 70 pct. i 2030.
- Grundlæggende handler vores finanspolitiske strategi om at hjælpe økonomien så godt som muligt gennem coronakrisen samtidig med, at vi investerer i fremtiden.
- Og det sker inden for sunde ansvarlige rammer. Vi har tilrettelagt finanspolitikken ekspansivt med strukturelle underskud inden for manøvrerummet i budgetloven, og vi tilrettelægger med gradvist aftagende underskud i de kommende år.
- Når vi står med et stort omslag i økonomien, vil det påvirke de faktiske offentlige finanser ret kraftigt. I år [dvs. for 2020] skønner vi et underskud på den faktiske saldo på ca. 3½ pct. af BNP i 2020.
- Det kan lyde stort – og skal heller ikke negligeres – men det er omtrent svarende til det faktiske overskud vi havde i 2019, og i 2021 og 2022 svarer underskuddene til godt 1 pct. af BNP.

- Den førte politik har dæmpet de negative virkninger, som det økonomiske tilbageslag har på aktivitet, jobs og indkomster. Det er fornuftig politik i den svære økonomiske og sundhedsmæssige situation, vi står i, så vi understøtter, at krisen ikke medfører varige jobtab.
- Det er ikke kun i Danmark, at der taget markante skridt for at mildne effekterne af coronakrisen. I stort set alle lande har coronakrisen ført til en kraftig udvidelse af de offentlige underskud.
- For at give lidt perspektiv viser vi også i redegørelsen, at det offentlige underskud i Danmark fortsat er lavt sammenlignet med andre lande.
- Samtidig er det vigtigt at understrege, at Danmark – trods en højere offentlig gæld – fortsat holder en god afstand til EU-grænsen på 60 pct. af BNP. Og Danmark har fortsat en lav gæld i internationalt perspektiv.
- Vi har således kunne gennemføre markante tiltag uden at sætte den høje tillid til de offentlige finanser inden coronakrisen over styr.
- Finanspolitikken var ved fremsættelsen af finanslovsforslaget tilrettelagt til budgetlovens underskudsgrænse på -0,5 pct. af BNP. Det giver – sammen med de forventede midler fra EU's genopretningsfacilitet – betydelig fleksibilitet og manøvrerum i de finanspolitiske rammer for 2021 til at håndtere udfordringer afledt af COVID-19.
- I opdaterede vurdering skønnes den strukturelle saldo i 2021 til -0,4 pct. af BNP. Det skyldes, at skønnet for den strukturelle saldo er påvirket af en teknisk justering, der bidrager til en forbedring på knap 0,1 pct. af BNP i 2021.
- Den lidt bedre skønnede strukturelle saldo i 2021 ændrer imidlertid ikke på, at den planlagte finanspolitik vurderes passende afstemt med økonomien. Det skal også ses i lyset af, at større engangsudgifter til fx køb af vacciner mv. ligger uden for opgørelsen af den strukturelle saldo.
- Vi har allerede disponeret en del af rammen til COVID-19 i forbindelse med finansloven for 2021 og øvrige aftaler. Og samtidig har vi tilbageholdt en betydelig reserve på godt 4 mia. kr.
- Det giver manøvrerum til at kunne håndtere yderligere COVID-19-udgifter i 2021 og til at gennemføre nye initiativer til at stimulere økonomien, hvis det bliver nødvendigt.

Afrunding

- Da Nicolai Wammen fremlagde prognosen i august, var en anden bølge en risikofaktor. Nu er det en realitet.

- På samme måde er der lige nu risiko for, at yderligere smittebølger kan påvirke, hvor hurtigt vi kan nærme os en normal konjunktursituation.
- Men set i forhold til tidligere er vi blevet klogere på en række områder. Vi ved, at hjælpepakker og økonomisk politik har stor betydning, og at økonomien kan komme godt igen, når smitten falder. Erfaringen fra andre lande er også, at hvis man kan få bremsset smitten, så er forudsætningerne til stede for, at den økonomiske aktivitet kan komme tilbage.
- Enkelte lande er nu gået i gang med at vaccinere. Selvom det vil tage en rum tid, før vi opnår immunitet, og selvom der stadig er usikkerheder – bl.a. i forbindelse med nye mutationer af smitten – så vækker det dog et afgørende håb.
- Pandemien er langt fra slut. Men det er vigtigt at slå fast, at der både med vacciner og den planlagte økonomiske politik er udsigt til, at økonomien vil komme sig.
- Tak for ordet.